

САНГА ОЛОХ

ХАМГАТ
1991 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 НҮНДТЭН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 82 (6062)

1984 СЫЛ. ОТ ЫЙН 10 КҮНЭ
ОПТУОРУННУК

Сыаната
2 харчы.

Бастыгнар графикка кииртэлээн эрэлэр. ОТЧУТ, КИНИЛЭРГЭ ТЭННЭС!

ОРОЙУОННА БАСТАКЫНАН

Петр Фомич Аммосов—сүрдээх үлэниг, кыайгыс-
тоотас киини, «Мындааайы» совхоз Болугурдаабы от-
делението тарбахха баттыр механизатордарыттан бир-
дестер. Ол ийин бийыл отделение салаатата кинизэ
кыайы механизациялаах комсомольской-мичат оттуур
звено салаанын итэбэйбитэ. Звено оттоохун саа-
лаах боддохтоох кэмизер техникатын бүтүнүү көрөн,
иэти Аммосов тюралпыта, мнестэтигэр үлэни хайдах
түрүлгү былааннаабыта. Бастаан охсууну эрдэ ха-
сирдэртэн саалаабыттар, киирэн испиттэрэ. Сүрүн-
дээн оттуур ходоуналар—Моккүүдэ.

Звено сезон устата 800 тонна үрдүк хаачыстыбалаах
оттуурар былааннаах. Үлэ тэтимнээхтик саалаан-
на. Күүрээниэх, итинилээх-бууулаах ааспыт издэлэ-
тэти түмүгүнэ Петр Фомичтаах оройуонна бир бас-
таах графикка киирдэлэр: 72 тоннаны кэбиннэх,
800 тоннаны 75 тоннанын толордулар. Звено дьонно кэби-
н стандартын кытаанахтык тутуналар.

Совхозка инники иһэллэр

Карл Маркс аатынан совхоз Ойуулунаабы
отделението механизатор Владимир Васильевич
Тоскин үлэтин со-
вурдуу алаастарга от-
тоохунан саалаата. То-
лору механизациялаах
звено—9 киинилээх. Бы-
лаана 700 тонна. Бу күн-
нэргэ звено 180 гектар
иэниэх сирин оуустарда,
онтон 160 гектарын
мустарда. 30 тонна үр-
дүк хаачыстыбалаах оту
кэбинтэ.

Эмиз бу отделениеда
келетини звенотун са-
лайан Савелий Егорович
Капитонов балаача тэ-
тимнээхтик үлэтир. Ки-
нилер Бабабаа—сов-
руу алаастарга оттуу-
лар. Онуолар. Онтон
түөртүрэ оууола үөрө-
нөөччүлэрэ. Үлэ ийи-
мэтин билэр, сыллата
айы кууаана суохтук
оттуур—звено иннигэр
300 тонна оту чөмчөтөр
былаан тулар. Оттуу-
тар республика сов-
хозтара оттоохунга кар-
дыларын хайыт, ра-
дио нөнгүө кырабачык
кэтинилэр. Бэйэлэрэ

эмиз тэтимнээхтик үлэ-
тирэр дьулуналар. Бу
күннэргэ келетини эс-
котун дьонно 34 гектар
сирин оуустардылар. 23
гектары мустардылар. 10
тонна кэбинилэнилэр.

Совхоз Мутудайдаабы
отделението Телөйдөө
бу бирдестэтигэр то-
лору механизациялаах
звено Алексей Васильевич
Коркин салайан үлэ-
тэр. Бийиги санаабыты,
гар, звено тустаах үлэ-
тин кууаана суохтук
саалаата. Бийиги ту-
рутуан 180 гектар—от-
суулаанна. 140 гектар—
муниуулаанна. 24 тонна—
кэбинилэнилэр. Дьулуур-
даах үлэлээх звено дьон-
но 700 тоннанын оттуур
былааннаахтар.

Оттоохун күүрээниэх
күннэригэр совхоз от-
чуттара үрдүк таһаар-
рылаахтык оттуур дьу-
луураахтар. Нэдиэлэ-
тэти түмүгүнэ млар
эбит буолаахха, совхоз
126,7 тонна оттонно.

П. АРЖАКОВ,
Карл Маркс аатынан
совхоз статистига.

Маладьыастар

Бу тады Субуруускай
аатынан совхозка от-
туур «Чэчир» үлэ, сы-
ланна лаадырын отчут-
тар аадырыстымыт,
Кинилэр икки звено-
но оттуулар. Сала-
аччылар Владимир
Аммосович Федоров

редакцияда үлэ, сыныа,
лан лаадыра графиктин
1 тоннанын аһарытын
тууунан биллэрде. Ово-
лор ааспыт издэлээ 22
тонна үрдүк хаачысты-
балаах оту кэбиннэн чөм-
чөптүтэр.

С. ПОПОВ.

Оройуон совхозтарыгар сүөһү аһылыгын бэлэмнээһин 1984 СЫЛ ОТ ЫЙН 9 КҮНҮНЭЭБИ СВОДКАТА

СОВХОЗТАР	Үлэнир киини аксаана	Звено аксаана	Ол ийигэр механизатор	Охсуу (гектар)	Муниуу (гектар)	Кэбинни (тонна)		Сиилэс (тонна)		Г.Т. мээккүтэ (тонна)	
						график	туола	график	туола	график	туола
Карл Маркс	486	33	9	1056	570	900	88	—	—	24	—
Субуруускай	201	20	5	765	479	450	208	—	—	24	—
Эрилик Эристини	579	27	5	665	283	936	44	—	—	24	1
«Чурапчы»	415	25	2	811	614	684	76	—	—	8	—
«Мындааайы»	274	15	5	941	413	630	178	—	—	80	1
Оройуон үрдүнэн	1955	120	26	4242	2359	3600	594	—	—	—	—

Государственной статистика оройуоннаабы инспектура.

ССКП райко мугар,
райсовет исполкомугар

ТЭРЭЭНИИ КИЧЭЙИЭХХЭ

ССКП райкомун бюрота, райсовет исполкома 1984
сыл бастакы аһарыгар уонна мэттирэр бастакы ийи-
гар сүөһү итинтигэр социалистическай куоталаһын тү-
мүктэрин таһаардылар.

Сыл аһарыгар үтүү валово-
ной ийи, государство
туттарыа былааннара толо-
руулулар. Ааспыт сыл ту-
лаһаах кэбиннээхтэригэр
үтүү валовой ийи 5904
центнерини, государство
туттарыа 5331 центнерини
элбэх буола. Бир фураж-
най ийиэхтэн 681 кг үтүү
иһиһин, былаан 5,5 быра-
һынынан куоһарылаанна.
Эти огоруу уонна госу-
дарство атылааһын бы-
лааннара эмиз толорулууну-
лар. Ааспыт сыл 6 ийин
кытта тэҥнээхтэххэ ийи
сүөһү аһаана 335-тон,
сылгы 1797-тон элбэтилли-
нэ.

Ол эрэри хаачыстыбан
най көрдөрүүлэр түспөрү-
мүтүлэр. Бирдир фураж-
най ийиэхтэн үтүү ийи
оройуон специалистарын үс
ылаары эбэтэллестибэл-
ригэр бэлэстэмилээн би-
лини кырата 100—105 кг
эбэллээхтэххэ эбит буола-
а, ону Субуруускай а-
тынан совхозтан ураты ка-
һайыстыбалар толорбокко
иһэллэр.

Нырэй деловой тахсыта
57,2, кулун деловой 73,4
бырмыһаһа тэҥнээтэ. От-
тон Карл Маркс аатынан
уонна «Мындааайы» сов-
хозтар 100-түү ийиэхтэн
ыччак 50—47,7-нырэй
аһааннар. Оройуон үрдүнэн
бийыл былааннааһыттан
1000-нырэй сүгэ аһаала-
ата. Бинаа буоһатын быс-
тар мөлөхтүк тэриһинэ,
бары оттуун табыгас-
лаах, сүөһү аһымынан
олору хаачыстылаах

кыстыгы туорабыт УРАУ-
ны сүөһү уонна сылгы
тэҥнүүн олутта ааспыт
ыл тууаһаах кэбиннээх
эбэр баар—уоһа 140—133
оһотон ачатылаһын, от-
он Карл Маркс аатынан
совхозка 21-тон элбээтэ.

Сыл аһарыгар государ-
ство атылаһыттан үтүү 40
дирдирдана эр бастакы
уортарынан барда. Үтүү
абарыһаһа нэмилээх.

Мэттирэр бастакы ийи-
эр үтүү валовой ийи
эбэтэллестибэтэ 93,6 бы-
рыһын, үтүү государ-
ство атылаһынан была-
на 96,3 бырыһын толору-
туулар. Бир фураж-най
ийиэхтэн 194 кг эбэтэр эб-
этэллестибэтэ көрүлүбү-
үтүүгэр 11,8 бырыһын,
он аһыах үтүү иһиһин, Ог-
ук диксинилээх 169
днэх сүөһү, 31 сылгы,
ол ийигэр аһарда
«Мындааайы» совхоз Бо-
лугурдаабы отделениегар
12 сүөһү көмөнүнэн оло-
Сыл аһардаабы түмүгүнэн
163,99 баллы хомуйбут
Субуруускай аатынан сов-
хоз куоталаһын кыайыг
дааһыан таһаста уонна
ССКП райкомун уонна рай-
совет исполкомун көбөрү-
лэ сыдыар Кыһыл знаме-
тын ийи, 163,49 баллаах
Карл Маркс аатынан сов-
хоз иккис, 160,04 баллаах
Эрилик Эристини аатынан
совхоз үһүс мнестэлэни-
лэр.

Отделениелар куотала-
һыларыгар 151,98 баллаах
Карл Маркс аатынан совхоз
Мутудайдаабы отделениега
бастакы мнестэни ийи, Ик-
кисэ Субуруускай ааты-
нан совхоз Болонгоотуу,
үһүс мнестэни «Мындааа-
йы» совхоз Болугурдаабы
отделениелара таһастылар.

Барыта 167,11 баллы
хомуйбут «Мындааайы»
совхоз эти государство
атылаһын былаанын
толорботуун итиэнэ аас-
пыт сыл таһааннаах кэми.
иэбэттэригэр 243 центнери-
нэн аччыһытын ийи со-
циалистическай куотала-
һыга киллэриллибэтэ.

Мэттирэр бастакы ийи-
гар социалистическай куо-
талаһына совхозтар усу-
луобуйаны толорботохто-
рунан мнестэлэр аһама-
тылар.

Отделениелар куотала-
һыларыгар 57,55 баллы
хомуйбут мугудайдар кы-
айылааһынан таһаста
ССКП райкомун уонна
райсовет исполкомун кө-
бөрүлэ сыдыар Кыһыл
знаматын ийиллэр. Аһы-
лаахтар иккис буоллулар.
Аһыи отделениелар куо-
талаһын усулуобуйаны
толорботохторунан үһүс
мнестэ аһаамата. Оттон
үлэ бары сүрүн көрдөрү-
лэрин ийи куоһарыт
уонна элбэх баллы сүрүм-
мүт болугурдар сүөһү кэ-
һиһин аһуутун мааса-
байдык таһааран мнестэ-
тихсэтилэр.

Партия райкомун бюре-
та уонна райсовет испол-
кома ийилэри тэҥэ сыл
аһарыгар уонна бэс ийи-
гар социалистическай куо-
талаһын кыайылаахтара
фермалары уонна бир-
дирдэни сүөһүтүтэри бы-
һаардылар. Кыайылаах
совхозтар, отделениелар,
фермалар коллективтара
уонна сүөһүтүтэр оро-
йуоннаабы Вочот дьуока-
тыгар таһаарыллаллар.

Холбоһуктаах муһунах
бэс ийиһигэр үтүү валовой
ийи уонна государство
туттарыа эбэтэллестибэт-
лэр толорулулаахтары-
нан от ийиһигэр эбит сүр-
дэхтары тирдэтиллээтэ.
Оройуон совхозтара ту-
лаһаах ийи валовой
иһи 1554 тонна үтүү
иһаахтаттар, онтон го-
сударство 1400 тоннаны
туттарыаахтар; ол
иһигэр таһааннааһынан
(тонна) Карл Маркс 433 390

Субуруускай 177 160
Эр. Эристини 422 380
«Чурапчы» 289 260
«Мындааайы» 233 210

Муһунах, иһиһиһиһи
сүрүдүнэр үтүүн аһы-
лаһын мөлөхтүк та-
риллибэтин бэлэстээн ту-
ран, бу ийиһи маһыһы
сектортан 160 тонна, эб-
тэр сүөһүлээх ийи 50-
нуу кг, үтүү хомуйаа-
рыгар селсоветтар испол-
комнарын, отделениелар
управляюндаарын эб-
этэллестээтэ. Мэттирэр бас-
такы ийиһигэр үтүү госу-
дарство атылаһынан
былаанын тохлут Карл
Маркс аатынан, Субуруу-
скай аатынан уонна «Чу-
рапчы» совхоз директо-
рдарын Е. Е. Васильев,
А. В. Ефремов уонна
Н. Т. Михайлов мате-
риальнай эппиһиһи тарда-
рыгар ОАПХ совета
соруудахтанын.

Сүөһүгү буоһатыһа
совхозтарга маһыһы чопчу
соруудахтар тирдэлиһи-
лэр (бастакы колонкада—
буоһатыллар кыһа, иккис-
ка—ону тэҥэ искусствен-
най сэмэлэһиһиһиһи):

Карл Маркс 199 517
Субуруускай 65 196
Эр. Эристини 315 593
«Чурапчы» 80 327
«Мындааайы» 200 —
Ор. үрдүнэн 859 1633

Мэттирэр бастакы ийи-
гар таһаарылыһыт итэ-
бэтэртэн чопчу түмүк-
ти онестон үлэни аһир-
дирдэн сайылык ферма-
ларынан, сүөһүтүтэринэн
чопчу тэриһэргэ, эбэтэр
толлестибэлэр туолуулары
идеологическай оттуун
хааччыһынын тосту тул-
сүрүгэ совхозтар дирек-
тордара, парткомнар секре-
тардара, кылааһынай спе-
циалистар соруудахтаны-
лар.

Сүөһү итинтэ—ыччат
таран фронт дьон ком-
сомол дьонун Брянскай
иһаах 300 уолаттара уон-
на кыргыттара тус бэйэ-
сирин дьоннараһын онго-
туулар. Тыа сирин ос-
тотолорун уонна проф-
тэһууччуһулар ыһуу-
скаһын уобаластаабы
мэттирэр киһилэртэн сүө-
һүтүтэр уонна механиз-
атор уларын эбэтэрэ-
тиһиһиһи (санимokka).
Мэттирэр үгүстэрэ хо-
һуһуһу уонна фермала-
һы иһаах да сайыһынын
иһааһылар, киһиһи сы-
һааһы үчүтэйдик биллэр

В. Углиц фотота.
СТА фотохрониката.

...лаагчид ССКП-КК муус даагчид (1904 с.) Пленумий ахтарыгар уонна ССКП-КК ралый секретара, ССРС лый Советын Президиумун седателэ К. У. Черненко умуга эгитигэр сибээстээн он олохтоох Советтарын рин ыратта.

рууц кыттан бастык
арын би-
лар. Паенумна государственной
лаанноры толорууга элпиге
ордук куушуралуубуте ба
тэнне. Оройон сохостаре ба
агарны кунабана суох туунс
тилээр. Ааспыт сыйлааратар
сударствоба 497 тонынне
үүт туттармынна. Эте пасте
ствова туттары билэвине. И
бырынан толорулуна. Асс
сы тунааннаах кээппизик
335 ынах, 1997 сылы ордн
тиллэн турар. Кыстан орукт
үүту маһынга 106,8, государ
ба туттарыга 107,7 быры
долорулушулар. Ыччет суеүг
ортотунан 106,7 ки привесма
на. Ол эрэри бар иккис

туһаньдлаахыг бэлтгэх
совхоз үүтү гусударствын
дааһынга сый бастай агаруу
улахан каалыны тайнара.
буолбатахтар. Булааны таби-
суох толоруу—бу хабарытай-
най эрэ суолталлах болуу
буолбатах, Пленум баштык
курадук, партийнай, политтех-
эпшиэттээх буолуу баштык

Огооһунна улахан бичиг
таһаарылына, Оройуоһун
11 звено, 400 отут өсө дэ
һаба киһэ иликтэр. Отут
аһылыгынан, кулутурун
ционнай дьаһалларынан ха
йым ситэри быһаарыла
Советтар күһүмүсү түбү
үгүс. Киһилэр быраапта
муочуйалара кэтир. Оу
уонна кедьүүстээхтик түбү
бары кууспүтүн, сөтүмү
түмүөх тустаахпыт.

Райсовет исполкомун председателин солбуйааччы таб. В. М. НЕУСТРОЕВ дакылаатбыттан

гуч. 1983—1984 сыллардаах үөрүм

Уур. Үөрзнийн 32,8 бичигдсэн н

Уөрэнзэччилэрн обьект-
интин кэскилээх уонна бай-
уучугэйин көрдөрбүт форматы
уһатылыбыт күннэх оокумун
уонна группалар буюумар +
форма кыра комплекстары
лаларга уһатылыбыт трийи
группалары тэрийишик сөй

Ууучча тымн уонн атыр
ратын үөрэтн сана хара
табыста, XI кылваһы бууру
лэр нууччалыи иитигэ
көпсүтэллэрэ булгуччуу
бүлүһүн буолуохтаах.
Реформа үөрэнээччилэри
тичeskэй иитигэ улахан сүрү
ры туруорар.
Үөрэнээччилэри
уонна искусство
торообуу

[illegible]

Сыл агар даа была	Туола	%	1983 с.	Сыл агар даа была	Туола	%	1983 с.	6 ай даа была	Туола	%	1983 с.	Масса (кг)						
												6 ай даа была	Туола	%	1983 с.			
Бурз Марко	2023	-	+368	1670	1965	117,7	+333	12750	14467	113,5	+1984	10480	11255	107,4	+1977	676	734	108,6
Субуруускай	899	-	+123	720	801	111,3	+13	4950	5882	118,8	+1176	4100	4350	106,1	+661	618	702	113,6
Эрилик Эристини	1768	-	-101	1670	1909	114,3	+40	11950	12900	107,9	+1187	9850	10299	104,6	+557	676	677	100,1
«Чуралчы»	1352	-	+53	1110	1285	115,8	+30	7900	8086	102,4	+922	6600	6563	99,4	+853	607	574	94,6
«Мындагаайы»	954	-	-207	930	918	98,7	-243	5950	6894	115,9	+695	4970	6029	121,3	+1283	633	715	113,0
Оройуон үрдүнэн	6996	-	+254	6100	6878	112,8	+173	43500	48229	110,0	+5964	36000	38496	106,9	+5331	648	681	105,1

ДАКЫЛААТТАРЫ ДЬҮҮЛЭНИИ

Сөснiя дүүллэлнiлэбiт бeшпурусарга туһаан нaах уураахтарь ыдына.

Сөснiя үлэтигэр ОСКП обкомун отделин сабиэди-снiя Н. Х. Дьяконов кытгынын ылла уонна тьлэттэ.

нитгэн хаялсыбаттар. Мак-күнгэ 2 центнертэн тахса
на учуутал Анна Михай-лыы үүтү ыр, Маниа 80

ОБО СААС ДЬОЛЛОХТУК МИЧЭЭРЭР

Репортаж

000

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

1 КҮНҮНЭЭБИ КӨРДӨРҮҮЛЭРЭ

Үнэх төрөлтө		Үнэх сүүнү өлүүтэ		Ол иһигэр ньирэй		Биз төрөөтө		Сялгы өлүүтэ		Ол иһигэр кулун		Сялгы буюнатын		Ол иһигэр ниск, сямэ	
1983 с.	1984 с.	1983 с.	1984 с.	1983 с.	1984 с.	1983 с.	1984 с.	1983 с.	1984 с.	1983 с.	1984 с.	график	туола	график	туола
1355	1361	127	148	91	105	993	1238	67	22	—	—	1830	1552	1400	109
549	663	126	59	66	39	501	720	44	18	—	—	870	880	630	42
1208	1541	196	167	120	77	900	1283	57	40	—	—	1725	1598	1175	68
1051	1160	144	126	84	99	510	647	64	39	—	—	1420	1291	1100	92
815	621	151	95	60	67	254	850	56	31	—	—	680	842	—	—
4998	5346	744	595	421	387	3158	4738	288	150	—	—	6525	6108	4305	311

АСТЫК ТӨЛӨҮЙҮҮ

СИА-га ЭЙЭ, ТУРУКТААХ БЫҢЫ-МАЙГЫ ИҢИН

Лаос столицатыгар Вьетнама Социалистический Республика, тии, Лаос Народнай-Демократический Республика, тии уонна Кампучия Народнай Республика тас дойдулардаагы дыйааларын министрдерин уочараттаах, дохсус конференцията буолан ааста. Министрдер сүрүн болдомторун Согуруулуу-алинниги Азияга (СИА-га)—киниги бириэмэҥэ империалистический уонна гегемонистический күүстөр бурдуларынан быһыы-майгы сымтарахыбыт оройуонугар—эйэни уонна туруктаах быһыыны-майгыны хааччыйыы болпуруостарын дүүллэһингэ туһайдылар.

Американский империалистар, СИА-ны бэйэлэрин экспансионистской, стратегической былааннарыгар киллэрэн туран, ити оройуонга бэйэлэрин позицияларын бөгөрөтөргө дьулуһаллар. Ону АХШ госсекретарь Дж. Шульц СИА сорох дойдуларыгар билигин айаннаах сымтаны туохууру. Пен-тыгон Согуруулуу-алинниги Азия государстволарын ассоциациятын (АСЕАН) сорох дойдуларын территорияларын бөйүтүн орто ыраахка тийэр идэрнай ракеталарын тардаан туророр санаалаагын туһунан ийитиннэрин күөрөс гынна. Вашингтон АСЕАН дойдуларын мин-

Империализм, гегемонизм уонна реакция төһө да өстөөхтүү кирибэтэрин тахсыбыттары аһын, Индокитай дойдуларын тас дойдулардаагы дыйааларын министрдары Вьетнам, Лаос уонна Кампучия коруоттарын халбаһаабат сымалларын—СИА-ны эйэ, туруктаах быһыы-майгы уонна биир-тэ үлөлөһүн зонатыгар кубулуларга дьулуһалларын бигэрэттилэр. Кинилэр Индокитай дойдуларын уонна АСЕАН государстволарын икки ардыларынаагы сымтаныаһын-лар тыһын суолталаах проблемаларын дүүллэһингэ утатылалар. Министр-бары мөккүөрдөөх болпуруостары оруттэр бука барыларын интэрнестэрин ытыктааһынга уонна тег-быраастаах буолууга оло-дурбут кэпсэтинилэр суол-ларынан быһаарарга ыһардылар. Кинилэр итиннигэ кэпсэтинилэр тө-рүттэрин бөлөхтөр ин-киниэрин биллэр конст-руктивнай экилэрин оҕостуохха сеп этэ диир бэлэстэтилэр.

Вьетнамаагы конф-ренция СИА олоһор өсө-биир биллэр-костөр со-бытинан, оттон кини дымг-баарынан көрөр экилэрэ ВСР, ЛНДР уонна Кампучия ИР-та регион бары дойдуларын икки ардыла-рыгар тыһаһыны сымна-тыһы уонна итэҕэйси-ны быһыыны-майгытын уөг-көтүн ситиһэргэ дьулу-һууларын сана даһааста-быллыа буолулар.

М. ЯКОВЛЕВ, ССТА арытааччыта.

Кинигэни таптааччыларга

Биир уопсай фонду туһанын

Кинигэммит библиотеч-най система фондунан ааҕаччы ханна олоһорут-тан, тугу үлэлиириттэн тутулута суох туһанан сеп. Холобур, Дирингэ олоһор кини бөйүтүн биб-лиотечныттан кинигэ-уларсарын таһынан оро-йуоннаагы кини библио-тектеһин наадылар ли-тературатын саккастаа-һын туһанан сеп. Ити, биллэн турар, ааҕаччы-туһанар литературатын көрүгүн элбэтэр, ордук табыстаах оҕорор.

Биир уопсай фонду ту-һаннарыны тэрийэр-группа баһылааһы-көһүлэ-һын Манын группа билиги библиотечкаларга 1981 сылтан үлэлиир. Кини библиотека уонна кини филиалларын фонду-гар билигин 178 тыһ. тах-са араас литература баар. Ол иһиттэн 2935-һэ груп-на фондугар киирэр.

Группа сүрүн сыманын ааҕаччы саккаһын төһө кыадаларынан түргэниг-толоруу, специалитары уонна производственной коллективтары наадалаах литературанын хааччыйыы, филиалларга уонна кини библиотечка отделаларыгар кинигэ универсальной уонна тематической ком-плектары наардаан тар-датыйы буолар. Кинигэ-библиотечкаларын, көрүүлэ-ри тэрийи, филиаллар сүрүн фондоларын сир-бэи үөрэтин эмгэ бүтүрү-нэ үлэтигэр киирэр.

Ааҕаччы олоһор сир-гар баар филиалга наады-лар литературатыгар са-каас оҕорор. Ону библио-текары библиотека уопсай

Комментатор колонкалары

Ити бары дымг иһигэр биир кинигэ сүрүннэм-мит дыйыһылар СИА-га быһыыны-майгыны олоһун буларымын мэхэйдиригэ, Индокитай социалистиче-ский туугу суолун талбыт үс дойдуларын социали-стическо-экономической сай-дымдарын туорайдырыгэ, Индокитай дойдуларын итиннэ АСЕАН государ-стволарын кытаанахтык утарыта харсыһынарарга туһунааллар.

Ити бары дымг иһигэр биир кинигэ сүрүннэм-мит дыйыһылар СИА-га быһыыны-майгыны олоһун буларымын мэхэйдиригэ, Индокитай социалистиче-ский туугу суолун талбыт үс дойдуларын социали-стическо-экономической сай-дымдарын туорайдырыгэ, Индокитай дойдуларын итиннэ АСЕАН государ-стволарын кытаанахтык утарыта харсыһынарарга туһунааллар.

Сарыи — Монголия Народнай Республика-тын национальнай бы-рааһынныгэ — Народ-най революция күнэ

«Саамай улахан бэйэ—оҕолор»,—дипи этэр илин-ни өс хоһооно. Монголия Народнай Республикаты-гар оҕолор экинчэригэ, дьааһылааһын буолулар. Норуот го-сударствота кыраагы гражданныр оҕо садтарыгар уонна дьааһылааһын, оҕуоллар интернаттарыгар олоһоллоругар кыһамныы бүтүһүтүн бэйэтигэр ыллар. Үүнэр көлүөнэни үөрэтти, экинчэ томунаа хааччыйы—барыта боехо оҕоһулар. 1921 сыллаа-гы Народнай революция иһинэ Монголия оҕолор ордук элбэхтик өлөр дойдуларынан биллэр эбит буолаһына, билигин республика наһаа элбэх элбэ-һини тэтимини аан дойдуга биир бастагы мизетэ, ни ылар.

Синемма: монгольскай үөрэнээччилэр.

ССТА фотохрониката.

«НАФТУСЯ» БУКЕТА

ТРУСКАВЕЦ (Львов-скай уобалас). Маппаагы-турорка пациеннар Кар-лат хабаларын хонуула-рын сыйтарынан тыһнар буолулар. Бастагы этэж адыһах үкүлүлэх кии-рлэһин дабай да баар ин-теляторийга эмчигэр

ОЛОХ КЭРЧИКТЭРЭ

Ханымеах фашистар-ын улуу Новгород ытык-бэорун комүскэсиге кыр-дыаһас саллаат Н. Г. Ада-мов Хотугулуу-арбаагы фронт Бастагы ударнай армиятын ветераннарын бэйириилэрин урут сө-риилэспит сирин дойдутун көрсө, бойобуой доһотторун көрсө айаннаан иһэр.

Самолет биир кэм көтөн-куугууру тыһыгар биг-гэтэ Никита Гаврилович 40-тан тахса сыл анараа өттүнөһү уот холорук кэмнэри аргите санаата. Сарин иһинэ сайыннар Таптаа үрөх ходоһыгар Экиннигэ от наһаа сым-рытаһына фронтта ыны-рыллыбытын туһунан бэ-бискэни абаһан туттар-бытара. Туох улахан хо-мунуута кэлиэй, адыһах тооромос дэппизэсэ сым-һа, ханымтэ эдэргэй үтэ-дэһэт айаһыга туруммута. Хата, бу күүлэйдии бара-рыгар бэрт өр төрүннэ: маһын хайытан саһаан-наата, тимуровецары кө-мөлөһүннэри мууһун бу-лууһугар укта. Ытыгыры-кылыгыгэр бастаан утаа-көтмөһөһүдэһитэ—айаһы-тан салдыбыта, онуоха эдиги доруобуула да бэр-дэ суох. Үөлэһинээхтэрэ оҕомһоттор көхтөм буо-ланилар, онуоха эбии өмөкхөһнэ дэлби хаһыан бу айаннаан истэрэ. Фрон-та аттанарыгар Чакыр түгэһиттэн Чураһыга са-тыы киирбитэ, оттон та-һаһас массыннаһыгар үл-тү саксыллаан Востэһи булбута.

Адыһах ыһаах барыан-най үрөһи бараат Хотугу-луу-арбаагы фронтта 19-с хайаһар биригээдэтин 127-с стрелковай полкатыгар аһаһан тийбитэ. Илмен-күөл кыһарыктаах кыргы-һыһыгар кыттыбыта, хас дьаһыны нэһилиһинээһэх кузникир босхолоспота. Күн-дымла даһара тур-булбута.

Төһө да чэгинэ этни сыймэктэтэн күүлэ-уоһа эһтэн эргийиннэр кэлээт үлэ үөһүгэр түспүтэ. Сэт-тэ сым оҕуруот биригээдэ-тигэр биригээһиндээһитэ. Колхоз 8 гектар сиргэ кертуппун олоһордо, кү-һүнүн гектар ахсыһтан 120—135 центнер үүнүүнү хемуйаллара. Табаһы

СИР АҢЫН ХОМУЙУУ БОЛДЬОХТОРО

Айылба харыстабыла сылан сым аһын улаһын-таланан иһэр. ССРС уонна Союзнай республика Ойуур туһунан Сокуоннарын төрүттэрэ хас биир советскай киниги ойууру көдүүстээхтик туһа-уонна хангатарга эбээһинэһинилэр.

Билиги Сахабыт сирин ойуурдарыгар эһтэн сир аһын араас көрүгэ, тэлэй элбэх суорда үүнэр Кэлин кэмнэ сир аһын сорох көрүгүнэрин даһ-гар көһөрөн олоһуу тарбанан эрэр.

Кистэл буолбатах, билиги оройуонмутуга биригээһиннэри гражданныр айылбаһа дьаһаһы-һаһаһаһаллар: сир аһарын ситэ буһа иһиннэ-һаллар, үүнээһилэр умнаһарын алдыталлар, уот-һу сэрэһэ суох тутталлар.

Сорох дьон түргэниг сир аһын хомуйар түтү-«комбайны» туһаналлар, угун иһди тэбистэрэллэр. Эмсээһэлээбит отон уга чөлүгэр түһэригэр уонна са-лар наадалар.

Сир аһын көдүүстээхтик туһанар сымлан ре-исполкома сир аһын хомуйуу болдьохторун ма-олохтоото:

- Адыһы—от ыйын 15 күнүттэн;
- сугуну—от ыйын 20 күнүттэн;
- хантаһаһы—от ыйын 20 күнүттэн;
- моһоһоһону—атырдаһа ыйын 5 күнүттэн;
- отону—атырдаһа ыйын 20 күнүттэн.

Ити иһиннэ хомуйуу түбэлтэтигэр РСФСР Мин-дэрин Советын 1981 сыл муё устар 21 күнүттэн-2-дээх уурааһар олоһуран сир аһын бары көрүгү-тарап олохтоһо. Маны таһынан райсовет истэ-ис дьаһала оройуоннаагы отделы уонна лесхоз аһын болдьовун иһиннэ хомуйуу түбэлтэтигэр бэ-эбэтэр үөһэ ыйылаһыт уурааһа олоһуран истэ-тыһар санкцияны тутталларыгар соруудаһаа.

Гражданныр! Төрөөбүт айылбаһыт баһыһаһуу-рыстааһы, сир аһын хомуйуу болдьохторун кы-тык тутуһун, тыһа сымдар кэмнэтигэр уоттан сэр-тээх буоларгытын умнуһаһы.

Р. АЛЕКСЕЕВ, лесхоз ойуур харыстаһылар

Редакторы солбуйааччы С. Н. ЧИГИННАРОВ